

2. Příčiny vzniku a propuknutí chorob

duševní vývoj = proces postupných změn psychických vlastností a integrace osobnosti, který je dán rozvojem vrozených dispozic v interakci s působením prostředí

- vliv i samotná aktivita jedince

příčiny : 1.dědičnost

2.vlivy vnějšího prostředí

1.dědičnost

genotyp =souhrn dědičných předpokladů

heritabilita – míra, která určuje, nakolik jsou psychické vlastnosti dány geneticky a nakolik jsou ovlivnitelné prostředím

platí zásada : čím je genetická odchylka od normy závažnější, tím méně se zde mohou uplatnit vlivy prostředí

fenotyp = souhrn všech pozorovatelných vlastností a znaků, výsledkem interakce genotypu a prostředí
základní varianty přenosu duševních poruch

- **chromozomální aberace** -porucha počtu nebo struktury chromozomů
 - Downův syndrom – trizomie 21 chromozomu
 - syndrom lomivého X chromozomu
- **monogenní poruchy** – způsobeny genovými mutacemi (odchylky v genech)
 - Alzheimerova demence
- **multifaktoriální poruchy** – podmíněny geneticky i vlivem prostředí (inteligence)
- **heterogenní poruchy** – podíl různých genů i způsobu přenosu

2.vnější prostředí

- specifický způsob reakce každého jedince na prostředí – jinak vnímá člověk labilní, jinak flegmatický
- vliv časové lokalizace – zkušenost se ukládá, člověk z jiné sociokulturního prostředí vnímá běžné podněty jinak, než ten, kdo zde žije od narození
- vliv každého člověka na reakci svého okolí (lidé jinak reagují na podrážděného člověka, jinak na pohodového)

negativní faktory ovlivňující prenatální vývoj

- vnější vlivy zprostředkovány organizmem matky

→ **teratogenní vlivy** – vlivy poškozující normální vývoj

- fyzikální, chemické, biologické
- mechanické poškození plodu, působení drog, alkoholu, virů (zarděnky)

- míra účinku teratogenu závisí na vývojovém období , délce působení a dávce činidla - nejzávažnější v 1.trimestru

negativní faktory ovlivňující postnatální období

- pokud podněty nepůsobí v přiměřené míře, mohou narušit psychický vývoj

• **somatogenní vlivy**

- vliv na psychický stav mají různá somatická onemocnění a postižení → psych.odchylky vznikají jako sekundární
 - somatické problémy → odraz v emočním ladění, výkonnosti, celkovém chování; osobní problémy (úzkost a strach)
- vliv na funkci zažívání

• **psychogenní vlivy**

- neuspokojení potřeb, vyrovnávání se se zátěžemi a překážkami (frustrace, konflikt,stres, deprivace)
- zátěže do určité míry užitečné – podněcují aktivitu jedince → subjektivní hodnocení zvládání zátěží (tzo, co pro jednoho je nepřekonatelné, pro druhého neznamena nic zvláštního)
- vysoká míra zátěže → zdroj psychických potíží – člověk se s ní nedokáže vyrovnat
- **frustrační tolerance** = obecná míra odolnosti k zátěžovým situacím (závisí na vrozených dispozicích, vývojové úrovni, individuálních zkušenostech a aktuálním stavu); míra, kterou člověk zvládá